

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23.01.1979, sp. zn. 11 Tz 87/78, ECLI:CZ:NS:1979:11.TZ.87.1978.1

Číslo: 20/1979

Právní věta: Bylo by v rozporu se zákazem dvojího přičítání téže okolnosti (§ 31 odst. 3 tr. zák.), jestliže totéž předchozí potrestání pachatele pro trestný čin neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 tr. zák., které se hodnotí jako okolnost potřebná pro naplnění kvalifikačního znaku uvedeného v § 209a odst. 4 písm. b) tr. zák., by se hodnotilo ještě jako okolnost, která současně naplňuje znak vícekrát potrestán u zvláště nebezpečné recidivy podle § 41 písm. b) tr. zák. a která proto podmiňuje použití vyšší trestní sazby i podle § 42 tr. zák. u tohoto trestného činu.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 23.01.1979

Spisová značka: 11 Tz 87/78

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Neoprávněné užívání cizí věci, Recidiva zvláště nebezpečná, Zákaz dvojího přičítání

Předpisy: 140/1961 Sb. § 31 odst. 3
§ 209a odst. 4 písm. b)
§ 41 písm. b)

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 20/1979 sb. rozh.

Bylo by v rozporu se zákazem dvojího přičítání téže okolnosti (§ 31 odst. 3 tr. zák.), jestliže totéž předchozí potrestání pachatele pro trestný čin neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 tr. zák., které se hodnotí jako okolnost potřebná pro naplnění kvalifikačního znaku uvedeného v § 209a odst. 4 písm. b) tr. zák., by se hodnotilo ještě jako okolnost, která současně naplňuje znak „vícekrát potrestán“ u zvláště nebezpečné recidivy podle § 41 písm. b) tr. zák. a která proto podmiňuje použití vyšší trestní sazby i podle § 42 tr. zák. u tohoto trestného činu.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23. 1. 1979 sp. zn. [11 Tz 87/78](#).)

Nejvyšší soud ČSR zamítl stížnost pro porušení zákona podanou ministrem spravedlnosti ČSR proti rozsudku obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 8. září 1978 sp. zn. 2 T 177/78.

Z odůvodnění:

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 8. 9. 1978 sp. zn. 2 T 177/78 byl obviněný J. K. uznán vinným trestným činem neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1, 4 písm. b) tr. zák. a přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 7 písm. b) zák. č. 150/1969 Sb. a odsouzen podle § 209a odst. 4 tr. zák. s použitím § 35 odst. 1 tr. zák. k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na tři roky se zařazením do druhé nápravně výchovné skupiny. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla poškozená MUDr. B. S. odkázána s nárokem na náhradu škody na řízení ve všech občanskoprávních.

Trestný čin a přečin spáchal obviněný podle rozsudku tím, že dne 25. 7. 1978 ve večerních hodinách kolem 21.00 hod. v Praze 10, Charkovské ulici, bez vědomí a souhlasu MUDr. B. S. se zmocnil jejího osobního automobilu zn. Škoda 1000 MB SPZ ABD 63-61 a s tímto vozidlem jezdil po Praze až do dne 26. 7. 1978, kdy byl v 03.15 hod. zadržen orgány VB v Praze 6, a tohoto jednání se dopustil poté, co mu byl rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 18. 12. 1973 sp. zn. 3 T 102/73 uložen trest zákazu činnosti řízení motorových vozidel, který dosud vykonává.

Proti tomuto rozsudku podal obvodní prokurátor odvolání, které u veřejného zasedání u městského soudu v Praze dne 10. 10. 1978 vzal zpět.

Proti tomuto rozsudku obvodního soudu podal ministr spravedlnosti ČSR v šestiměsíční lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona. Vytýká v ní, že obvodní soud pochybil, jestliže neuznal, že obviněný se inkriminovaného trestného činu dopustil jako zvlášť nebezpečný recidivista podle § 41 písm. b) tr. zák., ačkoliv prokurátor takové posouzení jednání obviněného v žalobním návrhu uvedl. Stanovisko obvodního soudu, že není v tomto případě dán formální znak zvlášť nebezpečné recidivy, protože předchozí dvě potrestání obviněného pro tytéž trestné činy jsou zahrnuta v přísnější sazbě podle § 209a odst. 4 písm. b) tr. zák. a nelze k nim proto přihlídnout při kvalifikaci podle § 41 písm. b) tr. zák., nemá v zákoně oporu. Obvodní soud tu zřejmě vycházel z názoru, že tutéž okolnost, v daném případě předchozí potrestání obviněného, nelze obviněnému přičítat k jeho tíži dvakrát. Tato zásada vyjádřena v § 31 odst. 3 tr. zák. se však omezuje pouze na zákaz přihlížet k okolnosti, která je zákonným znakem trestného činu, jako k okolnosti přitěžující nebo k okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby. O takový případ však v souzené věci nejde a nelze v ní tuto zásadu uplatnit. Okolnosti, které podmiňují splnění zvlášť nebezpečné recidivy, jsou stanoveny obecně bez návaznosti na skutkovou podstatu určitého trestného činu, nejsou tedy jejím znakem, ale vyjadřují vyšší stupeň pachatelova trestného činu pro společnost, což odůvodňuje jeho zvýšenou trestnost. Proto nic nebrání tomu, aby předchozí potrestání obviněného pro trestný čin neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 tr. zák., která jsou důvodem k použití vyšší trestní sazby podle § 209a odst. 4 písm. b) tr. zák., byla vzata v úvahu i při hodnocení kritérií rozhodných pro posouzení, zda jsou splněny podmínky zvlášť nebezpečné recidivy podle § 41 písm. b) tr. zák. Dále se ve stížnosti pro porušení zákona poukazuje na skutečnost, že z připojených tří spisů obvodního soudu pro Prahu 6 lze u obviněného dovodit soustavnost páchání trestných činů neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a tr. zák., že formální podmínky zvlášť nebezpečné recidivy, tj. že obviněný byl již za tyto trestné činy třikrát potrestán, jsou splněny a že i materiální stránka zvlášť nebezpečné recidivy je v daném případě splněna.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že stížnost pro porušení zákona není důvodná.

Skutková zjištění, učiněná obvodním soudem na základě důkazů provedených v hlavním líčení, jsou úplná a správná. Správné je také právní posouzení zjištěného skutku a pochybení nebylo zjištěno ani

ve výroku o trestu.

Podle správného zjištění obvodního soudu byl obviněný pravomocným rozsudkem obvodního soudu ze dne 23. 3. 1972 sp. zn. 1 T 67/72 uznán vinným trestnými činy neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 tr. zák., dále podle § 8 odst. 1, § 209a odst. 1, 3 písm. b) a § 209a odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zák. (jednak dokonáným a jednak nedokonáným), dále trestnými činy opilství podle § 201 tr. zák. a krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na jeden rok a k zákazu činnosti řízení motorových vozidel na dobu dvou roků. Trest odnětí svobody obviněný vykonal dne 12. 11. 1972. Dále byl rozsudkem téhož soudu ze dne 18. 12. 1973 sp. zn. 3 T 102/73 uznán vinným mimo jiné opět trestným činem neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 8 odst. 1, § 209a odst. 1, 4 písm. b) tr. zák. a odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody na osmnáct měsíců nepodmíněně a k trestu zákazu činnosti řízení motorových vozidel na dobu tří roků. Trest odnětí svobody vykonal dne 4. 4. 1975. Posléze byl rozsudkem téhož soudu ze dne 28. 8. 1975 sp. zn. 2 T 47/75 uznán vinným opět mimo jiné též trestným činem neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1, 4 písm. b) tr. zák. a odsouzen k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na tři roky. Tento trest obviněný vykonal dne 17. 6. 1978. Souzeného trestného činu neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1, 4 písm. b) tr. zák. se pak obviněný dopustil dne 25. 7. 1978.

Z uvedeného je patrné, že obviněný byl za trestné činy neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a tr. zák. celkem třikrát potrestán a proto již v obžalobě byl učiněn návrh, aby byl uznán jako zvlášť nebezpečný recidivista podle § 41 písm. b) tr. zák.

Obvodní soud tomuto návrhu prokurátora nevyhověl s odůvodněním, že předchozí první dvě odsouzení obviněného jsou zahrnuta v přísnější trestní sazbě uvedené v § 209a odst. 4 písm. b) tr. zák. a nelze k nim přihlížet při kvalifikaci podle § 41 písm. b) tr. zák.

I když toto odůvodnění není zcela přesné, nutno s postupem obvodního soudu souhlasit. Okolnost, že pachatel je zvlášť nebezpečný recidivista, sice vyjadřuje určitou vlastnost pachatele, avšak zásadně jde o okolnost, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, tedy o znak kvalifikované skutkové podstaty trestného činu. Otázku, zda obviněný má být považován za zvlášť nebezpečného recidivistu, je proto nutno hodnotit u každého spáchaného trestného činu zvlášť, a to nejen z hlediska formálních znaků § 41 písm. b) tr. zák., tj. že pachatel „soustavně páchá úmyslné trestné činy téže povahy, ač byl již pro takové trestné činy vícekrát (nejméně třikrát) potrestán“, nýbrž i z hlediska materiální podmínky uvedené v dovětku § 41 tr. zák., tj., že uvedené okolnosti pro svou závažnost, zejména vzhledem k délce doby, která uplynula od posledního odsouzení, podstatně zvyšují stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost (vide „Rozbor a zhodnocení praxe soudů při postihu zvlášť nebezpečných recidivistů“ uveřejněný ve Sbírce rozh. a sdělení soudů ČSSR pod č. I/1969).

Je nepochybné, že obviněný byl již pro trestné činy neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a tr. zák. celkem třikrát potrestán. Nelze však přehlédnout tu skutečnost, že formálním znakem kvalifikované skutkové podstaty podle § 209a odst. 1, 4 písm. b) tr. zák. je, že pachatel se dopustil činu uvedeného v odst. 1 opětovně, ačkoliv byl již pro takový čin potrestán. Podle § 31 odst. 3 tr. zák. nelze k okolnosti, která je zákonným znakem trestného činu, přihlídnout jako k okolnosti polehčující nebo přitěžující nebo k okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby. Zákonným znakem se tu rozumí formální znak určitého trestného činu a je lhostejné, zda základní nebo tzv. kvalifikované skutkové podstaty. Bylo-li tedy první potrestání obviněného pro trestný čin neoprávněného užívání cizího motorového vozidla podle § 209a odst. 1 a § 209a odst. 1, 3 písm. b) tr. zák. podmínkou pro naplnění znaku „potrestán“ a druhé odsouzení a potrestání pro tentýž trestný čin pro naplnění znaku „opětovně“ u kvalifikované skutkové podstaty trestného činu podle § 209a odst. 1, 4 písm. b) tr. zák., potom je vyloučeno, aby tytéž okolnosti byly ještě hodnoceny jako okolnosti potřebné ke splnění formální podmínky „vícekrát potrestán“ u zvlášť nebezpečné recidivy

podle § 41 písm. b) tr. zák. u trestného činu podle § 209a odst. 1, 4 písm. b) tr. zák., tedy jako okolnosti, které podmiňují použití vyšší trestní sazby uvedené v § 42 tr. zák.

Z uvedených důvodů nebylo shledáno, že by napadený rozsudek odporoval zákonu a stížnost pro porušení zákona byla proto jako nedůvodná zamítnuta.